

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

УДК 378.22.091.313-024.63:808.2

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20613068>

**Інтерактивні технології навчання
літературного редагування в магістратурі**

Олена Володимирівна Дияк,

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри журналістики, медіалінгвістики

та української наукової мови

Українського державного університету

імені Михайла Драгоманова,

Київ, Україна, <https://orcid.org/0000-0003-2295-9653>

Юлія Борисівна Виноградова,

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри журналістики, медіалінгвістики

та української наукової мови

Українського державного університету

імені Михайла Драгоманова,

Київ, Україна, <https://orcid.org/0009-0008-1486-4332>

Прийнято: 18.05.2026 | Опубліковано: 30.05.2026

Анотація. У сучасних умовах розвитку вищої освіти та цифровізації освітнього процесу особливої ваги набуває впровадження інтерактивних технологій у професійну підготовку магістрів філологічного та видавничо-редакторського спрямування. Потреба у формуванні високого рівня професійної

компетентності майбутніх редакторів, їхньої здатності працювати в умовах динамічного інформаційного середовища зумовлює необхідність використання інноваційних методів навчання, що забезпечують активну взаємодію учасників освітнього процесу. **Мета.** Метою статті є дослідження особливостей застосування інтерактивних технологій навчання у процесі викладання дисциплін літературно-редакторського циклу в магістратурі та визначення їхнього впливу на формування професійної компетентності майбутніх редакторів. **Методи.** У дослідженні використано загальнонаукові методи аналізу, синтезу, узагальнення та систематизації наукових джерел із проблематики інтерактивного навчання й літературного редагування. Застосовано методи порівняльного аналізу для визначення ефективності різних інтерактивних технологій у професійній підготовці магістрів. **Результати.** Визначено сутність понять «інтерактивне навчання», «інтерактивні технології», «літературне редагування» та окреслено їхню роль у сучасному освітньому процесі. Проаналізовано основні інтерактивні технології, які можуть бути ефективно використані під час викладання дисциплін літературно-редакторського циклу: кейс-метод, метод проєктів, ділові та рольові ігри, дискусії, тренінгові технології, технології змішаного та дистанційного навчання. З'ясовано, що застосування інтерактивних методів сприяє розвитку критичного мислення, комунікативної компетентності, професійної мобільності, креативності та навичок колективної редакторської діяльності. Наголошено на важливості використання цифрових платформ і засобів спільної роботи над текстами в умовах сучасного інформаційного середовища. **Висновки.** Доведено, що впровадження інтерактивних технологій у систему магістерської підготовки майбутніх редакторів підвищує ефективність освітнього процесу, забезпечує формування професійних умінь і навичок, активізує пізнавальну діяльність здобувачів та сприяє їхній адаптації до сучасних вимог медіа- та видавничої галузі. Інтерактивні технології є

важливим складником професійної підготовки фахівців, здатних до творчої, аналітичної та командної роботи у сфері літературного редагування.

Ключові слова: інтерактивне навчання, інтерактивні технології, літературне редагування, магістратура, професійна підготовка, редакторська компетентність, кейс-метод, проєктне навчання.

Interactive Technologies for Teaching Literary Editing in Master's Degree Programs

Olena Dyiak,

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor
of the Department of Journalism, Media Linguistics, and Ukrainian Scientific
Language, Dragomanov Ukrainian State University,
Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0003-2295-9653>

Yuliia Vynohradova,

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor
of the Department of Journalism, Media Linguistics, and Ukrainian Scientific
Language, Dragomanov Ukrainian State University,
Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0008-1486-4332>

***Abstract.** In the context of the modern development of higher education and the digitalization of the educational process, the implementation of interactive technologies in the professional training of master's students in philology and publishing-editing fields is gaining particular importance. The need to develop a high level of professional competence in future editors, as well as their ability to work in a dynamic information environment, necessitates the use of innovative teaching methods that ensure active interaction among participants in the educational process. **Aim.** The*

*aim of the article is to investigate the features of applying interactive teaching technologies in the process of teaching literary editing disciplines at the master's level and to determine their impact on the formation of professional competence of future editors. **Methods.** The study employs general scientific methods of analysis, synthesis, generalization, and systematization of scholarly sources on interactive learning and literary editing. Comparative analysis methods are used to determine the effectiveness of different interactive technologies in the professional training of master's students. **Results.** The essence of the concepts "interactive learning," "interactive technologies," and "literary editing" is defined, and their role in the modern educational process is outlined. The main interactive technologies that can be effectively used in teaching literary editing disciplines are analyzed, including the case method, project-based learning, business and role-playing games, discussions, training technologies, and blended and distance learning approaches. It is found that the use of interactive methods promotes the development of critical thinking, communicative competence, professional mobility, creativity, and skills of collaborative editorial work. The importance of using digital platforms and collaborative text-editing tools in the modern information environment is emphasized. **Conclusions.** It is proven that the implementation of interactive technologies in the master's training system for future editors enhances the effectiveness of the educational process, ensures the formation of professional skills and competencies, activates students' cognitive activity, and facilitates their adaptation to the current requirements of the media and publishing industries. Interactive technologies are an essential component of professional training for specialists capable of creative, analytical, and teamwork-based activity in the field of literary editing.*

Keywords: *interactive learning, interactive technologies, literary editing, master's degree, professional training, editorial competence, case method, project-based learning.*

Постановка проблеми. Сучасна система вищої освіти України орієнтується на компетентнісний, здобувачоцентризований та практикоорієнтований підходи до організації освітнього процесу. З огляду на це актуальною є проблема вдосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі видавничої справи, журналістики й філології. Важливий компонент такої підготовки – формування професійної компетентності у сфері літературного редагування.

Літературне редагування як навчальна дисципліна передбачає не лише засвоєння теоретичних знань, а й формування практичних умінь аналізу, корекції та вдосконалення текстів різних жанрів і стилів. Тому традиційні репродуктивні методи навчання не завжди забезпечують належний рівень професійної підготовки магістрантів.

Одним із ефективних шляхів модернізації освітнього процесу є впровадження інтерактивних технологій навчання, які забезпечують активну взаємодію між учасниками освітнього процесу, стимулюють самостійну пізнавальну діяльність та сприяють розвитку професійного мислення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі інтерактивного навчання присвячено праці як українських, так і зарубіжних науковців. Теоретичні засади інтерактивних технологій навчання схарактеризовано у дослідженнях О. Пометун, Л. Пироженко, О. Моїсеєвої, О. Дем'янчук, І. Адамович, О. Анісімової тощо. Дослідники наголошують, що інтерактивне навчання ґрунтується на принципах співпраці, діалогічності, активної взаємодії учасників освітнього процесу та залучення здобувачів освіти до спільної діяльності [1; 3; 5; 12; 13].

Особливості використання інтерактивних методів у закладах вищої освіти досліджували А. Михалюк, М. Козир, Н. Фіголь, О. Стойка, Л. Удовіченко та ін. Науковці наголошують, що інтерактивні технології сприяють формуванню професійних компетентностей, розвитку творчого мислення, комунікативних

навичок, умінню працювати в команді та підвищують мотивацію здобувачів освіти до навчання [9; 11; 15; 17; 18].

Упровадження інтерактивних технологій у підготовку майбутніх журналістів і фахівців гуманітарного профілю простежено у працях І. Демешко, О. Дияк, Т. Лободи тощо. Автори акцентують на ефективності інтерактивних методів у розвитку професійного спілкування, формуванні навичок колективної взаємодії та вдосконаленні викладання лінгвістичних дисциплін [4; 6; 7; 10].

Проблемам професійної підготовки майбутніх редакторів і журналістів приділяли увагу Н. Зелінська, В. Різун, М. Тимошик та ін. У їхніх працях узагальнено теоретичні та практичні засади редакторської діяльності, професійної підготовки редакторів і специфіку літературного редагування [8; 14; 16].

Водночас питання застосування інтерактивних технологій саме під час навчання літературного редагування в магістратурі нині недостатньо досліджене і потребує подальшого комплексного вивчення.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри чималу кількість наукових праць, присвячених інтерактивним технологіям навчання та професійній підготовці майбутніх редакторів і журналістів, проблема використання інтерактивних методів у процесі навчання літературного редагування в магістратурі й понині недостатньо досліджена. У сучасних наукових розвідках здебільшого окреслено загальні теоретичні засади інтерактивного навчання, особливості застосування інтерактивних технологій у закладах вищої освіти чи питання професійної підготовки фахівців гуманітарної сфери.

Водночас недостатньо уваги приділено специфіці впровадження інтерактивних технологій саме у викладання дисциплін редакторського спрямування, зокрема літературного редагування в магістратурі. Потребують подальшого вивчення питання добору ефективних інтерактивних методів і форм

роботи відповідно до змісту навчальної дисципліни, особливостей професійної підготовки магістрантів та формування їхньої редакторської компетентності.

Методичні аспекти організації інтерактивної взаємодії під час практичних занять із літературного редагування, використання кейс-методів, ділових ігор, проєктних технологій, групових форм аналізу та редагування текстів теж потребують докладнішого розроблення. Актуальною є й проблема поєднання традиційних і цифрових інтерактивних технологій у процесі професійної підготовки майбутніх редакторів в умовах сучасного освітнього середовища.

Отже, недостатнє розроблення цього питання зумовлює потребу комплексного дослідження інтерактивних технологій навчання літературного редагування в магістратурі.

Формулювання мети статті (визначення завдання). Метою статті є дослідження особливостей використання інтерактивних технологій у процесі навчання літературного редагування в магістратурі, визначення їхнього впливу на формування професійних компетентностей майбутніх редакторів та обґрунтування ефективних методів інтерактивної взаємодії в освітньому процесі.

Для досягнення цієї мети окреслено такі завдання:

- узагальнити погляди науковців на сутність інтерактивних технологій навчання;
- схарактеризувати інтерактивні методи й технології, доречні під час навчання літературного редагування;
- з'ясувати можливості використання кейс-методу, дискусій, ділових ігор, проєктної діяльності та групових форм роботи під час практичних занять із літературного редагування;
- обґрунтувати значення інтерактивних технологій для формування професійної, комунікативної та творчої компетентностей майбутніх редакторів;
- увиразнити перспективи поєднання традиційних і цифрових інтерактивних технологій у магістерській підготовці редакторів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інтерактивне навчання є спеціально зорганізованою формою пізнавальної діяльності, яка передбачає активну взаємодію всіх учасників освітнього процесу [1; 3; 5]. О. Пометун та Л. Пироженко тлумачать інтерактивне навчання як співнавчання, взаємонавчання, де здобувач і викладач є рівноправними суб'єктами освітньої діяльності [13].

Використання інтерактивних технологій у магістратурі зумовлене потребою в підготовці конкурентоспроможного фахівця, здатного до професійної комунікації, критичного аналізу тексту, творчого мислення й ефективної редакторської діяльності [3; 9; 15]. Особливість дисципліни «Літературне редагування» полягає в поєднанні теоретичного та практичного компонентів, що потребує застосування методів активного навчання [8; 14; 16].

Однією з найбільш ефективних інтерактивних технологій у навчанні літературного редагування є кейс-метод [4; 11]. Його сутність полягає в аналізі конкретних професійних ситуацій, пов'язаних із редакторською діяльністю. Здобувачам можна запропонувати тексти з мовними, стилістичними, композиційними або логічними помилками, які вони повинні проаналізувати та зредагувати. Робота з кейсами формує вміння ухвалювати професійні рішення, аргументувати власну позицію та працювати в команді [6; 10].

Також магістрантам можна запропонувати кейс «Редагування медіатексту», у межах якого здобувачі аналізують журналістський матеріал із порушенням норм сучасної української літературної мови, фактологічними помилками та стилістичними недоліками [2; 4]. Завдання полягає у виявленні помилок, аргументуванні редакторських правок та створенні остаточного варіанта тексту. Після завершення роботи доцільно колективно обговорити редакторські рішення [3; 9].

Іншим прикладом є кейс «Конфлікт автора і редактора» – ситуація, у якій автор не погоджується із запропонованими редакторськими змінами. Учасники

повинні розподілити ролі автора, редактора й видавця та аргументовано презентувати власну позицію. Такі вправи сприяють формуванню професійної етики та комунікативної компетентності майбутніх редакторів [8; 14; 16].

Доцільним є використання вправ на колективне редагування тексту [6; 10]. Наприклад, здобувачам дано уривок художнього або публіцистичного тексту з мовними, стилістичними та логічними помилками, над яким вони працюють у малих групах: аналізують текст, пропонують варіанти правок і презентують результати. Такий формат роботи активізує аналітичне мислення й формує навички професійної дискусії [11; 18].

Не менш важливим є метод проєктного навчання [3; 9]. Під час реалізації навчальних проєктів магістранти можуть створювати власні редакторські продукти: літературно-художні збірники, електронні видання, медіатексти, редакторські рецензії тощо. Проєктна діяльність сприяє формуванню навичок самостійної роботи, інформаційної культури та професійної відповідальності [10; 15]. Зокрема, ефективним є проєкт «Редакційна підготовка електронного видання». У межах проєкту здобувачі добирають текстовий матеріал, редагують авторські тексти, коректуру, пишуть анотації та оформлюють електронний макет видання [14; 16]. Виконання таких завдань забезпечує інтеграцію теоретичних знань із практичною діяльністю [8; 9].

За проєктного навчання доцільно використовувати вправи на аналіз редакторських стратегій. Так, здобувачі мають зіставити кілька варіантів редагування одного тексту і визначити найбільш доцільний редакторський підхід. Це дає змогу розвивати критичне мислення та професійну рефлексію [3; 11].

Ефективними під час навчання літературного редагування є ділові та рольові ігри [5; 18], упродовж яких здобувачі можуть виконувати ролі автора, редактора, коректора, журналіста або видавця. Така форма роботи допомагає

моделювати реальні професійні ситуації та сприяє формуванню комунікативної компетентності майбутніх редакторів [4; 10].

Особливе місце поміж інтерактивних технологій посідають дискусійні методи навчання: дебати, круглі столи, мозкові штурми, дискусії [1; 3; 11]. Вони сприяють розвитку критичного мислення, уміння аргументовано висловлювати власну думку, аналізувати різні редакторські підходи та відшукувати оптимальні рішення. Наприклад, під час обговорення проблеми редагування художнього тексту здобувачі можуть дискутувати щодо доцільності авторських мовних новацій, меж редакторського втручання та етичних аспектів редагування [8; 14].

Ефективною є вправа «Редакторський консиліум», у межах якої магістранти обговорюють суперечливі фрагменти тексту та спільно ухвалюють рішення щодо доцільності редакторських правок. Викладач виконує функцію модератора дискусії, спрямовуючи здобувачів до аргументованого аналізу мовних явищ [6; 10].

Поширеною інтерактивною вправою є також «Мозковий штурм редактора». Проблемний текст із численними порушеннями логіки викладу чи жанрової структури потрібно вдосконалити за обмежений час, запропонувавши максимальну кількість його варіантів. Така форма роботи стимулює творче мислення та формує оперативність професійного реагування [5; 11].

У сучасних умовах важливого значення набувають цифрові інтерактивні технології. Використання платформ Moodle, Google Classroom, Zoom, Canva, LearningApps, Kahoot та інших цифрових ресурсів уможливорює змішане й дистанційне навчання, забезпечує оперативний зворотний зв'язок і дає змогу колективно редагувати тексти в реальному часі [7; 9; 17].

Інтерактивні електронні ресурси створюють сприятливі умови для індивідуалізації навчання та розвитку професійної автономії магістрантів [1; 12]. Зокрема, використання спільних онлайн-документів дає можливість колективно

працювати над редагуванням текстів, аналізувати помилки та пропонувати власні редакторські рішення [7; 17].

Важливою перевагою інтерактивних технологій є їхній вплив на розвиток професійних компетентностей майбутніх редакторів [3; 10]. З-поміж головних компетентностей, які формуються за інтерактивного навчання літературного редагування, можна виокремити такі: мовну та комунікативну компетентність; критичне й аналітичне мислення; здатність до роботи в команді; навички професійної комунікації; уміння приймати редакторські рішення; цифрову грамотність; творчий підхід до редагування текстів [6; 15; 18].

Інтерактивні технології забезпечують і високий рівень мотивації здобувачів до навчання [1; 9]. Активна участь у виконанні практичних завдань, професійне моделювання та використання сучасних цифрових інструментів сприяють підвищенню інтересу магістрантів до дисципліни [3; 7].

Водночас упровадження інтерактивних технологій у процес навчання літературного редагування потребує належного методичного забезпечення та високого рівня професійної підготовки викладача [5; 12], який повинен виступати не лише джерелом інформації, а й фасилітатором, модератором та організатором освітньої взаємодії [1; 11].

Потрібно також враховувати специфіку магістерської підготовки, яка передбачає значний рівень самостійності здобувачів, орієнтування на науково-дослідницьку діяльність та професійну спеціалізацію [8; 14]. Саме тому інтерактивні технології мають бути спрямовані не лише на засвоєння знань, а й на формування здатності до саморозвитку, самоосвіти та професійної рефлексії [9; 15; 17].

Висновки. Отже, проведений аналіз дає змогу дійти висновку, що інтерактивні технології навчання є невід'ємною складовою сучасної професійної підготовки магістрів у галузі літературного редагування. Системне використання їх в освітньому процесі забезпечує не лише активізацію пізнавальної діяльності

здобувачів, а й створює умови для переходу від пасивного засвоєння знань до їх практичного застосування в умовах, максимально наближених до реальної редакторської діяльності.

Застосування інтерактивних методів сприяє формуванню цілісної системи професійних компетентностей майбутніх редакторів. Зокрема, під час навчання розвиваються мовна, комунікативна, аналітична та цифрова компетентності, а також здатність до критичного мислення, аргументованого прийняття редакторських рішень та ефективної роботи в команді. Важливе значення інтерактивних технологій і для розвитку професійної рефлексії та здатності до самооцінювання результатів редакторської діяльності.

Найбільш ефективними у процесі навчання літературного редагування в магістратурі є кейс-метод, проєктне навчання, ділові та рольові ігри, дискусійні методи, а також цифрові інтерактивні технології. Комплексне використання їх дає змогу моделювати різноманітні професійні ситуації, відтворювати реальні умови редакційної роботи та забезпечувати інтеграцію теоретичних знань із практичними вміннями. Крім того, такі методи підвищують мотивацію здобувачів освіти, стимулюють їхню творчу активність та формують відповідальне ставлення до результатів власної професійної діяльності.

Важливо також зазначити, що ефективність упровадження інтерактивних технологій значною мірою залежить від рівня методичної підготовки викладача, його готовності виконувати роль фасилітатора освітнього процесу, а також від наявності належного навчально-методичного й цифрового забезпечення. У цьому контексті інтерактивне навчання є не лише технологічним інструментом, а й важливим дидактичним підходом до організації професійної підготовки майбутніх редакторів.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробленням цілісних методичних моделей інтерактивного навчання літературного редагування в магістратурі, удосконаленням наявних педагогічних технологій, вивченням

ефективності використання цифрових інструментів у редакторській підготовці, а також створенням спеціалізованих інтерактивних освітніх ресурсів, орієнтованих на формування професійної компетентності майбутніх фахівців.

Список використаних джерел

1. Анісімова О. Е. Interactive Educational Process Participants' Engagement in Higher Education Institutions. *Educational Discourse*. 2021. DOI : [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2021-5\(5\)-16-27](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2021-5(5)-16-27).
2. Бойко О. В., Шевченко Т. В. Інтерактивні методи навчання на уроках української мови. *Закарпатські філологічні студії*. 2023. Т. 1, вип. 32. С. 9–14. URL : http://obrii.org.ua/usec/storage/article/Boyko_2023_167.pdf
3. Горбатюк О. В. Інтерактивні технології навчання у закладах вищої освіти. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2022. № 32. С. 20–30. DOI : <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2022-32-20-30>.
4. Демешко І. М. Застосування інтерактивних технологій навчання в підготовці майбутніх журналістів. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2023. № 211. С. 113–118. URL : <file:///D:/Downloads/1651-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-3142-1-10-20231122.pdf>
5. Дем'янчук О., Адамович І. Теоретичні засади використання інтерактивних технологій в навчальному процесі. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2020. № 46. С. 160–163. DOI : <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2020.46.160-163>.
6. Дияк О. В. Інтерактивні технології як засіб формування командної співдії в колективі. *Українська національна мовна особистість як феномен лінгводидактики : сучасні технології розвитку* : монографія / за ред. Світлани Шевчук. Київ : Видавництво УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. С. 6–15.

URL : <https://enpuirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/24f63b4f-93fc-4c24-b144-46ca59492836/content>

7. Дияк О. В. «Швидкі» новітні технології у викладанні лінгвістичних дисциплін // *Українська мова вчора, сьогодні, завтра в Україні і світі: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції* /відп. ред. С.В. Шевчук, відп. за випуск О.В. Дияк. Київ, вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2022. С.55–62. URL : <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/38618>

8. Зелінська Н. В. Теоретичні засади редакторської діяльності : монографія. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2008. 256 с.

9. Козир М. В. Застосування технологій інтерактивного навчання в освітньому процесі закладів вищої освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. № 78. С. 186–191. URL : https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/38339/1/Kozyr_MV_PFTOuVSh_78_2021.pdf

10. Лобода Т. М. Інтерактивні технології навчання – умова становлення культури професійного спілкування майбутніх фахівців. *Українська національна мовна особистість як феномен лінгводидактики : сучасні технології розвитку* : монографія / за ред. Світлани Шевчук. Київ : Видавництво УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. С. 15–22. URL : <https://enpuirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/24f63b4f-93fc-4c24-b144-46ca59492836/content>

11. Михалюк А. Використання інтерактивних методів навчання в процесі підготовки майбутніх педагогів. *Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка*. 2020. № 33. С. 76–79. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Potip_2020_33_11.

12. Моїсеєва О. В. Інтерактивні технології навчання як спосіб вдосконалення вищої освіти в Україні. *Вісник Житомирського державного*

університету імені Івана Франка. 2015. № 81. С. 165–169. URL :
<https://eprints.zu.edu.ua/18639/1/34.pdf>

13. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посібник. Київ : А.С.К., 2004. 192 с. URL :
<https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi73/0054143.pdf>

14. Різун В. В. Теорія і практика редагування : підручник. Київ : Либідь, 2011. 384 с. URL : https://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0011705

15. Стойка Олеся. Інтерактивні технології навчання як інструмент оптимізації професійно орієнтованого викладання англійської мови у закладах вищої освіти. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2024 № 7 (67). С. 32–37. DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2024.7.5>

16. Тимошик М. С. Книга для автора, редактора, видавця : практичний посібник. Київ : Наша культура і наука, 2010. 560 с.

17. Удовіченко Л. Г. Дистантність та інтерактивність у методиці викладання української мови (за професійним спрямуванням). *Лінгвістичні дослідження*. 2025. № 62. С. 115–123. DOI : <https://doi.org/10.34142/23127546.2025.62.18>

18. Фіголь Н. А. Інтерактивні технології в процесі підготовки майбутніх соціальних працівників. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія II. Соціальна робота. Соціальна педагогіка*. 2018. № 24. С. 198–204. URL : <https://enpuirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/159877d8-f585-4ab4-bfdc-2e5699bd0815/content>